

Tình hình phân phối và định hướng phát triển mạng lưới phân phối nhiên liệu sinh học của PV OIL

Là một tập đoàn kinh tế hàng đầu của Việt Nam, nhận thức được tầm quan trọng của nhiên liệu sinh học (NLSH) đối với vấn đề an ninh năng lượng quốc gia, Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam (PetroVietnam) đã xây dựng cho riêng mình một chiến lược phát triển NLSH mang tính "đi trước, đón đầu" và giao cho Tổng công ty Dầu Việt Nam (PV OIL) thực hiện.

THỰC TRẠNG SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ NLSH

PV OIL là đơn vị thành viên của PetroVietnam với lĩnh vực kinh doanh chính là xuất khẩu dầu thô, nhập khẩu, cung ứng dầu thô cho các nhà máy lọc dầu, nhập khẩu, phân phối sản phẩm xăng dầu trên toàn quốc và chế biến các sản phẩm có nguồn gốc dầu mỏ, giữ vai trò nòng cốt trong chương trình phát triển NLSH của PetroVietnam. Theo đó, PV OIL đã xây dựng chương trình phát triển NLSH và phối hợp cùng các đối tác tích cực triển khai đầu tư xây dựng 03 Nhà máy sản xuất bio-ethanol đặt tại Tam Nông (Phú Thọ), Bình Sơn (Quảng Ngãi) và Bù Đăng (Bình Phước) với công suất của mỗi nhà máy là 100.000 m³/năm.

Bên cạnh các nhà máy sản xuất bio-ethanol của PV OIL, còn có hơn 10 dự án đầu tư nhà máy sản xuất ethanol nhiên liệu của các công ty khác đã được triển khai thực hiện. Điển hình là nhà máy sản xuất cồn sinh học của Công ty CP Đồng Xanh – Nhà máy Ethanol Đại Tân đã được khánh thành và chính thức đi vào hoạt động, cung cấp sản phẩm ra thị trường bắt đầu từ tháng 8/2010.

Với mong muốn góp phần hình thành thị trường NLSH ở Việt Nam và thực hiện nhiệm vụ được giao là chuẩn bị đầu ra cho các nhà máy Ethanol nhiên liệu cũng như giới thiệu rộng rãi cho người tiêu dùng về nhiên liệu mới thân thiện với môi trường. Ngay từ đầu năm 2010, PV OIL đã triển khai các công tác chuẩn bị kinh doanh thí điểm xăng E5 tại một số tỉnh, thành trong cả nước như: Đầu tư hệ thống pha chế, cải tạo cửa hàng xăng dầu và xe bồn, tìm kiếm nhà cung cấp để chuẩn bị nguồn nguyên liệu, tổ chức tuyên truyền, quảng bá về NLSH trên các phương tiện truyền thông đại chúng...

Sau khi hoàn tất các công tác chuẩn bị, ngày 1/8/2010, PV OIL đã chính thức đưa sản phẩm xăng E5 ra thị trường xăng dầu Việt Nam với 20 điểm bán đầu tiên và đến cuối năm 2011 đã phát triển mạng lưới cung cấp lên thành 146 cửa hàng xăng dầu (thuộc hệ thống của PV OIL) tại 36 tỉnh,

thành trong cả nước và cung cấp ra thị trường khoảng 22.000 m³ xăng E5.

Theo kế hoạch kinh doanh xăng E5 đã được Tập đoàn phê duyệt, năm 2010 PV OIL sẽ sản xuất và tiêu thụ khoảng 80.000 m³ xăng E5, tương đương sử dụng khoảng 4.000 m³ E100. Thực hiện sự chỉ đạo của Tập đoàn cũng như tiêu thụ nội địa tối đa sản phẩm E100 của các nhà máy, PV OIL đang nghiên cứu xây dựng phương án pha 3% ethanol trong xăng như một phụ gia thông dụng.

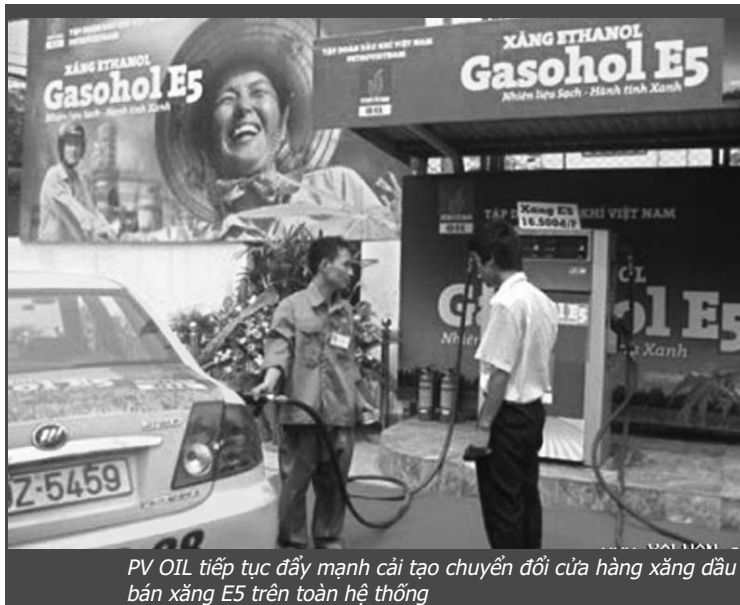
Theo kế hoạch sản xuất, dự kiến tổng lượng E100 của Công ty CP NLSH Dầu khí (BSR-BF) và Công ty TNHH NLSH Phương Đông (OBF) năm 2012 khoảng 140.000 m³. Do tiêu thụ nội địa chỉ khoảng 4.000 m³ E100 nên sẽ phải xuất khẩu toàn bộ số lượng còn lại. Công tác chuẩn bị cho xuất khẩu E100 như sau:

Về cơ sở vật chất phục vụ xuất khẩu: Theo phân công của Tập đoàn, PV OIL đã tiến hành cải tạo 02 bồn chứa xăng dầu (10.000 m³) và đầu tư hệ thống xuất, nhập khẩu E100 tại Tổng kho Nhà Bè để phục vụ cho việc xuất khẩu E100 của OBF. Tiến độ thực hiện đảm bảo để xuất khẩu lô E100 đầu tiên vào cuối tháng 5/2012.

Về phương tiện vận chuyển: Đội xe bồn 27 chiếc của PV OIL Trans cùng với các phương tiện thuê ngoài sẽ đảm bảo vận chuyển E100 từ Công ty OBF và BSR-BF đến các kho của PV OIL tại khu vực phía Nam và khu vực miền Trung.

ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN MẠNG LƯỚI PHÂN PHỐI NLSH

Thực tế cho đến nay, Việt Nam vẫn đang đi sau các nước trong khu vực về phát triển NLSH. Với sự chủ động đầu tư của các doanh nghiệp, bước đầu các nhà máy sản xuất ethanol nhiên liệu đã có thể cung cấp cho thị trường sản phẩm ở qui mô công nghiệp. Bên cạnh đó, các công ty PV OIL và Petec – hai đơn vị thành viên của PetroVietnam và Công ty Sài Gòn Petro là các công ty đầu mối kinh doanh xăng dầu đã triển khai việc chế biến và phân phối NLSH. Nhưng thực tế trong thời gian qua, việc sản xuất, phân phối

PV OIL tiếp tục đẩy mạnh cải tạo chuyển đổi cửa hàng xăng dầu bán xăng E5 trên toàn hệ thống

xăng sinh học đã và đang gặp phải một số khó khăn, vướng mắc cơ bản sau:

Đối với sản xuất NLSH

Suất đầu tư cho nhà máy sản xuất NLSH cao. Tổng mức đầu tư cho 03 dự án khoảng 300 triệu USD, trong đó 70% là vốn vay thương mại với lãi suất từ 18-19%/năm. Mặt khác, đa số các máy móc thiết bị của Nhà máy đều phải nhập khẩu nên còn chịu thêm ảnh hưởng bởi các biến động về tỉ giá.

Việc đảm bảo nguồn nguyên liệu sẵn lát cho các nhà máy hiện đang gặp rất nhiều khó khăn do Việt Nam chưa qui hoạch được vùng nguyên liệu trồng sắn. Sắn được trồng chủ yếu bởi các hộ nông dân nghèo trên các vùng đất xấu nên năng suất cũng như chất lượng thấp, đặc biệt là khu vực phía Bắc điều kiện canh tác cũng như khí hậu không thuận lợi cho việc trồng, chế biến và bảo quản sắn. Thêm vào đó, các năm gần đây Trung Quốc gia tăng sản lượng nhập khẩu sắn lát từ Việt Nam, do vậy giá sắn trong thời gian gần đây biến động mạnh, làm ảnh hưởng rất lớn đến giá thành E100 sản xuất trong nước.

Tại Việt Nam hiện nay đã có các nhà máy sản xuất bio-ethanol Đồng Xanh, Đại Việt và Tùng Lâm đi vào hoạt động (với tổng công suất thiết kế khoảng 275.000 m³). Tuy nhiên, chỉ có Nhà máy Đồng Xanh sản xuất E100 còn các nhà máy khác đều chỉ sản xuất cồn 96 độ. Tất cả các nhà máy hiện đang hoạt động cầm chừng. Nguyên nhân chính là do không có đầu ra cho sản phẩm vì hiện tại nhu cầu tiêu thụ E100 trong nước là không đáng kể, trong khi đó giá thành sản xuất E100 trong nước hiện đang cao hơn so với giá ethanol của một số nước trên thế giới như Braxin, Mỹ, Ấn Độ, Thái Lan...

Đối với việc hình thành thị trường tiêu thụ NLSH

Vấn đề tiên quyết, giải quyết khâu đầu ra cho các nhà máy NLSH là phải hình thành thị trường NLSH tại Việt Nam. Hiện nay, sản phẩm E100 trong nước chủ yếu phục vụ cho việc pha chế xăng E5 và không được sử dụng cho mục đích nào khác. Trong khi đó, việc pha chế, kinh doanh xăng E5

trong thời gian qua gặp rất nhiều khó khăn, vướng mắc. Đó là người tiêu dùng chưa có nhiều thông tin về loại nhiên liệu mới này nên còn phát sinh tâm lý dè dặt, lo lắng khi sử dụng cho các phương tiện của mình.

Việc sản xuất kinh doanh NLSH tại Việt Nam đang ở giai đoạn khởi đầu, giá thành sản xuất còn cao, giá xăng E5 chưa thể rẻ hơn so với xăng truyền thống.

Các doanh nghiệp tiên phong sản xuất, phân phối NLSH chưa có mạng lưới phân phối NLSH ổn định. Quy mô kinh doanh nhỏ nên các chi phí liên quan đến sản xuất và kinh doanh xăng E5 đều lớn (như chi phí hợp qui, hao hụt, bán hàng, quảng bá sản phẩm...).

Nhà nước vẫn chưa ban hành các cơ chế, chính sách ưu đãi cho NLSH nói chung và xăng sinh học nói riêng. Đến nay, ngoài việc Bộ Khoa học và Công nghệ ban hành các tiêu chuẩn, qui chuẩn cho NLSH thì các mục tiêu khác mà Đề án đặt ra triển khai còn rất chậm, chưa đáp ứng được yêu cầu mà Chính phủ đã đề ra.

Một số giải pháp để tiêu thụ NLSH

Khi ba nhà máy PV OIL góp vốn đầu tư đi vào hoạt động và đạt 100% công suất sẽ cung cấp ra thị trường khoảng 300.000 m³ E100, đủ để pha được 6 triệu m³ xăng E5 (trong khi đó, dự kiến nhu cầu tiêu thụ xăng năm 2012 của cả nước khoảng 5,6 triệu m³). Ngoài ra còn hơn 10 dự án đầu tư xây dựng nhà máy sản xuất ethanol nhiên liệu khác trên cả nước với công suất khoảng 300.000 m³/năm. Như vậy, nguồn cung trong các năm tới là dư để pha chế xăng sinh học E5 phục vụ cho tiêu dùng trên cả nước.

Tuy nhiên, với thực trạng như hiện nay, giả sử 100% xăng tiêu thụ trong hệ thống của PV OIL và Petec vào năm 2013 là xăng E5 thì chúng ta cũng chỉ tiêu thụ hết khoảng 100.000 m³ E100 (2 triệu m³ xăng E5), chỉ chiếm 30% sản lượng E100 do ba nhà máy sản xuất.

Để đẩy mạnh, phát triển NLSH trong thời gian tới nhằm đạt được các mục tiêu đã đề ra và tiêu thụ hết lượng ethanol sản xuất trong nước, một mặt PV OIL đang triển khai đầu tư thêm 03 trạm pha chế inline với công suất 280.000 m³/năm/trạm tại 03 Tổng kho đầu mối Hải Phòng, Vũng Tàu và TP.Hồ Chí Minh (ngoài 5 trạm pha chế theo lô đã đầu tư tại Hải Phòng, Nhà Bè, miền Trung, Vũng Tàu và Cần Thơ có tổng công suất 70.000 m³/năm). Dự kiến 03 trạm inline này sẽ hoàn thành và đi vào hoạt động từ tháng 5/2012, đảm bảo đáp ứng kịp thời phục vụ cho kinh doanh xăng E5 khi các nhà máy ethanol chính thức đi vào hoạt động, đồng thời tiếp tục đẩy mạnh cải tạo chuyển đổi cửa hàng xăng dầu bán xăng E5 trên toàn hệ thống và các đại lý trên toàn quốc và triển khai tìm kiếm đối tác nước ngoài để xuất khẩu một lượng lớn E100 còn lại.

Ngoài ra, tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền và phổ biến cho người dân về ý nghĩa, vai trò, tầm quan trọng của NLSH đối với an ninh năng lượng, bảo vệ môi trường và sự phát triển bền vững của đất nước cũng như hiệu quả kinh tế - xã hội lâu dài của NLSH và tiếp tục kiến nghị với Chính phủ ban hành các cơ chế ưu đãi để giúp giảm giá NLSH, khuyến khích tiêu dùng, giúp bảo vệ môi trường và tăng thu nhập cho nông dân.❖

Theo PV OIL - Hội nghị về NLSH lần thứ III, 4/2012